

НОВІ КНИГИ

Для науковців, лікарів, студентів

Видавнича фірма «**Time**» (**Thieme**), що спеціалізується в галузі медицини, існує вже 120 років і відома своїми високоякісними виданнями книг для науковців, лікарів, студентів.

Каталог видань фірми з радіології на 2007 рік містить 102 позиції, з них такі, наприклад, як Burgener F.A. **Bone and Joint Disorders Differential Diagnosis in Conventional Radiology**, 2006; Burgener F.A. **The Chest X-Ray Differential Diagnosis in Conventional Radiology**, 2006; Merz E. **Ultrasound in Obstetrics and Gynecology**, 2005; Hofer M. **CT Teaching Manual**, 2005; Hofer M. **Ultrasound Teaching Manual**, 2005; Gunderman R.B. **Essential Radiology**, 2006; Moeller T.B. **Pocket Atlas of Radiographic Anatomy**, 2000; Lange S. **Radiology of Chest Diseases**, 2007, які вже добре відомі читачеві та зазнають третього чи другого видання, а 16 мають позначку «новинка». Низка видань пропонується цього року з 50-відсотковою знижкою.

У каталозі представлені такі серії видань: The Burgener Library, Breast Imaging, Ultrasound, Vascular Imaging, Interventional Radiology, Head and Neck, Spine, Neuroradiology, Teaching and Studying Tools, For the little patient, The Moeller/Reif Library, Musculoskeletal Radiology, Extremities, Chest Imaging, General Radiology.

«Бестселерами» цього року видавництво називає чотири книги.

Е.С. Lin, А.Аvali **PET and PET/CT**, 2006. У книзі представлено застосування даної методики як у онкології, так і в інших галузях медицини. Особливу увагу приділено взаємодіюванню ПЕТ і КТ, застосуванню методики у хворих з новоутворами головного мозку, раком щитоподібної, підшлункової, грудної залоз, шлунка, при лімфомі, меланомі, пухлинах опор-

но-рухового апарату. Кожний розділ висвітлює певне захворювання, що дає читачеві можливість швидко орієнтуватися в тексті. Видання вміщує 227 ілюстрацій, його ціна \$ 69.95, EUR 59.95.

Runge V.M. **The Physics of Clinical MR Taught Through Images**, 2005, присвячено фізичним принципам МР, проблемам безпеки МР-досліджень, імпульсним послідовностям, а також МР-ангіографії, МР-спектроскопії, перфузійним та дифузійним дослідженням. (\$ 49.95, EUR 44.95).

Eastman G.W., Wald C., Crossin J. **Getting Started in Clinical Radiology**, 2006, описують основи радіології, використовуючи аналогії з повсякденного життя, що робить факти легкозাপам'ятовуваними. Клінічний матеріал описано з використанням реальних історій хвороби. Наведено найпоширеніші випадки диференційної діагностики. Зміст книги об'єднаний єдиним сюжетом: чотири студенти-випускники беруть активну участь в обговоренні історій хвороби, а читач відчувається безпосереднім учасником діагностичного процесу. Книга містить понад 1000 ілюстрацій (\$ 49.95, EUR 44.95).

Prokor M. et al. **Spiral and Multislice Computed Tomography of the Body**, 2003, містить близько 2000 ілюстрацій (\$199.95, EUR 199.00).

У серії **The Burgener Library** видавництво пропонує 6 книг всесвітньо відомого автора та його колег. Варто відзначити **Differential Diagnosis in Conventional Radiology**, яка знає вже третього видання. Цю книгу вважають стандартом діагностичної радіології. Нове видання значно перероблено, додано інформацію про секційні методики візуалізації, матеріал добре ілюстрований сучасними високоякісними зображеннями.

У серії Breast Imaging видавництва привертає увагу монографія Tabar L., Tod T., Dean P.B. **Calcifications: Sign of a Subtype with Deceptive Features Breast Cancer-Early Detection with Mammography**, 2007. Це перша книга з п'ятитомника, в якому кожна частина детально описує специфічні класи результатів мамографії. В цьому томі описано кальцифіковані пухлини і їх значення в діагностиці раку грудної залози. Для пояснення мамографічних зображень наведено ілюстрації патологоанатомічних препаратів. Серед ілюстрацій є тривимірні кольорові зображення, що дають можливість оцінити просторове розташування структур грудної залози. Обсяг видання 324 сторінки, в ньому наведено 975 ілюстрацій, ціна — \$ 129.95, EUR 99.95.

Серед видань, присвячених ультразвуковим дослідженням, варто зупинитися на Schmidt G. **Thieme Clinical Companions: Ultrasound** Thieme Clinical Companions, 2007. Воно охоплює всі аспекти застосування ультразвуку в клініці: фізичні й технічні принципи процедури, методики дослідження, проблеми диференційної діагностики. В одному з розділів матеріал згруповано за симптомами, наприклад, біль у верхній частині черева, пальповані маси, набряк. В іншому — подано системний підхід до ультразвукових досліджень окремих органів і систем, проблеми післяопераційного ультразвуку, діагностики прихованих пухлин. Тут приділено особливу увагу протоколам сканування, нормальним результатам, можливим патологічним результатам і їх значенню (484 сторінки, 1001 ілюстрація, ціна — \$ 49.95, EUR 39.95).

Низка позицій каталогу присвячені оперативній радіології. Привертає увагу навчальний атлас, складений спеціалістами Чиказького університету Funaki B., Lorenz J., Van Ha T. **Teaching Atlas of Vascular and Non-Vascular Interventional Radiology**, 2007. Тут висвітлено весь спектр судинних і несудинних оператив-

них процедур. У книзі описано історії хвороби від госпіталізації у клініку до одужання. Кожну процедуру добре проілюстровано, описано труднощі кожної з методик, що дозволить фахівцям уникнути ускладнень у своїй практиці та досягти сприятливого результату. Книгу також супроводжує короткий огляд рекомендованої літератури (352 сторінки, 450 ілюстрацій, ціна — \$ 129.95, EUR 109.95).

На увагу спеціалістів заслуговує третє видання відомого в усьому світі висококласними ілюстраціями і практичною спрямованістю кишенькового атласу Moeller T.B., Reif E.R. **Pocket Atlas of Sectional Anatomy**, 2007. До нього включено описи сучасних радіологічних методик. Атлас компактний, його легко застосовувати в повсякденній роботі, це своєрідний компас для радіологів і техніків, які працюють у галузі КТ і ЯМР. Атлас складається з трьох томів: том 1 — Голова і шия; том 2 — Грудна клітка, серце, черевна порожнина, таз; том 3 — Хребет, кінцівки, суглоби. В атласі наведено всі сучасні високоякісні КТ- і ЯМР-зображення та кольорові ілюстрації. Кожне дослідження проілюстровано кількома зображеннями. На кожній сторінці розташовано одне зображення. Кольорове маркування дозволяє легко визначити певні структури на кількох зрізах. Ціна одного тому — \$ 39.95, EUR 34.95.

Серед пропонуваного фірмою можна згадати навчальний посібник M. Hofer: третє видання **CT Teaching Manual**, 2005, і друге видання **The Chest X-Ray**, 2007. Перший є ідеальним посібником для лікарів-інтернів і техніків. Це детальна праця, що знайомить з практичними аспектами комп'ютерної томографії. Її складено як навчальний посібник, де представлено КТ-сканери для всіх органів. Наведено й такий матеріал, як положення пацієнта, використання контрастних речовин, КТ-зображення в нормі й при патології, рисунки, які пояснюють основні анатомічні структури. Нарешті, напри-

кінці кожної глави подано тексти з ключами для самооцінки, що дозволяє читачеві стежити за своїми успіхами у вивченні матеріалу. В цьому виданні описано методику 64 зрізів, із сагітальною та вінцевою МР-реконструкцією КТ з двома джерелами (224 сторінки, 650 ілюстрацій). Навчальний атлас того самого автора — **The Chest X-Ray** — призначений для студентів і лікарів, які бажають детально вивчити систематичну інтерпретацію звичайних рентгєнівських зображень грудної клітки, а також тих, хто прагне знати, як вводити центральні венозні катетери. Атлас пропонує детальні топоанатомічні зображення з підписами для самоперевірки, весь спектр патології грудної клітки, зокрема складні травми, детальні покрокові інструкції із введення центрального венозного катетера; зображення, що ілюструють найпоширенішу патологію (систематично зібрані згідно з морфологічними особливостями); 224 сторінки, 825 ілюстрацій.

Низку видань супроводжує лазерний диск, що робить їх відмінними інтерактивними навчаль-

ними посібниками. Наприклад, Older R. **Interactive Teaching Atlas of Urologic Imaging, CD-ROM, 2006.** У даному інтерактивному навчальному атласі наведено 102 випадки в електронному форматі. Кожен починається описом хвороби та зображеннями. Потім користувач має можливість вибрати один з пропонованих діагнозів. У поясненні дано опис результатів радіологічного обстеження, діагноз, диференційний діагноз. В обговорення включено огляд результатів дослідження і специфічні риси, які необхідно враховувати при діагностиці. Особливу увагу приділено диференційній діагностиці. Атлас також вміщує список рекомендованої літератури, що дозволяє детальніше ознайомитися з кожною темою. Випадки можна переглядати або за порядком розташування, або вибірково. Ціна видання — \$ 119.95, EUR 99.95.

Більш детальну інформацію про новинки видавництва Thieme можна отримати на сайті www.thieme.com.

Підготувала І. Корнейко

Рецензія на книгу ІМ Гудков, ММ Вінчук «Radiobiology and Radioecology»

Київ: НАУ, 2006. – 295 р.

(«Радіобіологія та радіоекологія» англійською мовою, автори ІМ Гудков і ММ Вінчук)

В останні роки в Україні вийшли друком кілька підручників і навчальних посібників з радіобіології та радіоекології. І хоч не можна вважати, що цей напрямок повністю забезпечений навчальною літературою на державній мові, слід вітати підготовку посібника англійською, як і сам факт потреби у такій книзі. Адже в багатьох вищих навчальних закладах, зокрема й медичних, створено спеціальні групи, у яких викладають дисципліни англійською мовою. В них навчаються як студенти-іноземці, так і

українці, які володіють цією мовою і прагнуть її удосконалити.

Один з авторів книги — завідувач кафедри радіобіології та радіоекології Національного аграрного університету доктор біологічних наук, професор І.М. Гудков — відомий вчений, автор багатьох наукових праць, монографій у галузі загальної радіобіології, радіобіології рослин, радіоекології. Давно визнані кращими його підручники з радіобіології і радіоекології російською і українською мовами. Цей навчальний

посібник став значним кроком уперед як з погляду мови (перший такий на теренах колишнього СРСР), так і наукової новизни й оригінальності викладення матеріалу. Автори широко використали новітні дані щодо дії іонізуючих випромінень на живі організми, міграції радіонуклідів у навколишньому середовищі, зокрема унікальну інформацію стосовно впливу Чорнобильської катастрофи на довкілля.

Книга складається з 13 розділів. У розділі 1 викладено суть і проблеми зазначених у назві наук (точніше науки, бо радіоекологія, хоч і посідає самостійне місце, є все ж складовою радіобіології), предмет і методи, цікаві факти з історії розвитку. У розділах 2–4 послідовно викладено матеріали про джерела іонізуючої радіації на Землі, їх види, фізичні та фізико-хімічні основи взаємодії різних видів радіації з тканинами живих клітин. Далі логічно і послідовно у розділах 5–7 автори переходять до висвітлення таких головних тем фундаментальної радіобіології, як радіобіологічні ефекти, радіочутливість організмів, протирадіаційний захист і післярадіаційне відновлення.

У порівняно великому 8-му розділі розглянуто особливості міграції радіонуклідів у довкіллі. Детально описано шляхи їх надходження до рослин, організмів тварин і людей. І далі, у розділі 9, знову ж таки логічно, автори переходять до висвітлення особливостей впливу на живі організми інкорпорованих радіонуклідів.

У розділі 10 розглянуто особливості сільськогосподарського виробництва на забруднених радіонуклідами землях. Здавалося б, що ця частина посібника дещо випадає з контексту, адже вона більш розрахована на спеціалістів сільського господарства. Але, з погляду повноцінного проживання людей на цих територіях, катастрофа на Чорнобильській АЕС є сільськогосподарською. Адже рух радіонуклідів до організму людини починається із землі. І одержання «чистої» продукції рослин-

ництва і тваринництва — основа протирадіаційного захисту людини в наш час. Проблему захисту біоти (зокрема й людини) розглянуто в розділі 11.

Передостанній розділ 12 присвячено «мирним» аспектам радіобіології — застосуванню іонізуючих випромінень у сільському господарстві, харчопереробній та фармакологічній промисловості та медицині.

Деякі медичні аспекти радіобіології, зокрема основи радіаційної гігієни, висвітлено в останньому розділі 13.

Медичним аспектам радіобіології в книзі приділено достатньо уваги: детально описано і проаналізовано променеву хворобу, деякі підходи до її лікування, надходження радіонуклідів до організму людини, протирадіаційний захист та інші вже згадані аспекти, що підвищує цінність книги, дозволяючи рекомендувати її студентам та аспірантам не лише біологічних, але й медичних спеціальностей. Про це свідчить і гриф Міністерства освіти і науки, наданий цьому навчальному посібнику.

Книгу написано чіткою англійською — мовою наукового спілкування, необхідного студентам, аспірантам, науковцям, з огляду інтеграції української науки в світову.

М. О. Дружина, зав. відділу радіобіології Інституту експериментальної патології, онкології та радіобіології НАН України, докт. біол. наук